CẨM NANG THUẾ DOANH NGHIỆP 2026

PHIÊN BẢN RÀ SOÁT PHÁP LÝ • 09/10/2026

Tổng hợp thực hành cho doanh nghiệp SME, doanh nghiệp mới thành lập và bộ phận kế toán – thuế.

Biên soạn theo nhận diện GD WORLD. Tài liệu tham khảo nghiệp vụ; việc áp dụng cho hồ sơ cụ thể cần kiểm tra đối tượng, kỳ tính thuế, điều khoản chuyển tiếp và các sửa đổi sau ngày chốt.

Nguyên tắc thẩm định: ưu tiên nguồn Cổng văn bản Chính phủ; ghi rõ văn bản gốc, sửa đổi, ngày hiệu lực; không sử dụng dự thảo như quy định bắt buộc.

MỤC LỤC

01. Bản đồ pháp lý và điểm chuyển tiếp năm 2026
02. Thuế GTGT và hóa đơn điện tử
03. Thuế thu nhập doanh nghiệp
04. Thuế thu nhập cá nhân và tiền lương
05. Quản lý thuế, kê khai và đăng ký thuế
06. Thuế nhà thầu và nghĩa vụ đặc thù
07. Checklist theo tháng – quý – năm
08. 10 tình huống thực hành
09. Ma trận thẩm định hiệu lực và nguồn chính thức

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003

01 | BẢN ĐỒ PHÁP LÝ THUẾ 2026

Mốc chuyển tiếp quan trọng: 01/07/2026, Luật Quản lý thuế 108/2025/QH15 và Luật Thuế TNCN 109/2025/QH15 có hiệu lực. Nghị định 252/2026, 254/2026 và các thông tư hướng dẫn ban hành ngày 30/06/2026 cũng có hiệu lực từ 01/07/2026.

Nhóm	Bộ văn bản cần đọc cùng nhau
Quản lý thuế	Luật 108/2025/QH15 → NĐ 252/2026/NĐ-CP → TT 89/2026/TT-BTC
Đăng ký thuế	TT 90/2026/TT-BTC (từ 01/07/2026)
Hóa đơn điện tử	Luật 108/2025/QH15 → NĐ 254/2026/NĐ-CP → TT 91/2026/TT-BTC
GTGT	Luật 48/2024/QH15; luật sửa đổi; NĐ 181/2025, 359/2025, 144/2026; TT 69/2025
TNDN	Luật 67/2025/QH15 → NĐ 320/2025, sửa đổi bởi NĐ 141/2026 → TT 20/2026
TNCN	Luật 109/2025/QH15 → NĐ 253/2026 → TT 87/2026
Giảm thuế	Nghị quyết 43/2026/QH16 (24/08/2026): phải xác định điều kiện hưởng cụ thể

Phân biệt văn bản đang hiệu lực và dự thảo

Tại ngày 09/10/2026, dự thảo sửa đổi Nghị định 181/2025/NĐ-CP được công bố lấy ý kiến từ 07/10/2026. Không dùng nội dung dự thảo này để xác định nghĩa vụ thuế hiện hành. Tương tự, dự thảo sửa đổi Nghị định 320/2025 được công bố 28/08/2026 phải được theo dõi riêng.

Quy trình rà soát 5 bước

Xác định nghiệp vụ, người nộp thuế, kỳ tính thuế và thời điểm phát sinh.

Xác định luật và nghị định đang áp dụng tại thời điểm đó.

Kiểm tra sửa đổi, bãi bỏ, chuyển tiếp và thông tư/mẫu biểu mới.

Đối chiếu dữ liệu hóa đơn – kế toán – tờ khai – chứng từ thanh toán.

Lưu link văn bản, kết luận nghiệp vụ và người phê duyệt.

02 | THUẾ GIÁ TRỊ GIA TĂNG (GTGT)

Thuế GTGT cần được xác định theo bản chất hàng hóa/dịch vụ, đối tượng chịu thuế, phương pháp tính, thời điểm phát sinh và điều kiện khấu trừ. Các mức 0%, 5%, 10% và chính sách giảm thuế có thời hạn không được áp dụng theo tên ngành nghề một cách máy móc.

Các bước kiểm soát GTGT

Phân loại đầu ra: không chịu thuế / chịu thuế; mức thuế suất theo từng nhóm hàng, dịch vụ; đối chiếu chính sách giảm thuế đang hiệu lực.

Đầu vào: hóa đơn hợp lệ, phục vụ hoạt động chịu thuế và chứng từ thanh toán theo ngưỡng/điều kiện hiện hành.

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003

Đối chiếu sổ doanh thu, công nợ, ngân hàng, hóa đơn đã phát hành và tờ khai; xử lý sai sót theo quy định tại thời điểm phát sinh.

Xuất khẩu: kiểm tra hợp đồng, chứng từ thanh toán, tờ khai hải quan và điều kiện thuế suất 0% tương ứng.

Ví dụ kiểm soát

Doanh nghiệp mua dịch vụ phục vụ hoạt động kinh doanh: không kết luận "được khấu trừ" chỉ vì có hóa đơn. Cần kiểm tra mục đích sử dụng, loại giao dịch, hóa đơn và chứng từ thanh toán theo quy định hiện hành.

Hóa đơn điện tử – khung pháp lý từ 01/07/2026

Ưu tiên tra cứu Nghị định 254/2026/NĐ-CP và Thông tư 91/2026/TT-BTC khi xác định đăng ký, lập, gửi, điều chỉnh, thay thế và xử lý hóa đơn điện tử kể từ thời điểm có hiệu lực. Không lấy riêng Nghị định 70/2025 làm căn cứ đầy đủ cho nghiệp vụ phát sinh sau mốc này.

Cần kiểm tra	Chứng từ / dữ liệu
Thông tin pháp lý	Tên, MST, địa chỉ, đơn vị bán và mua
Thời điểm lập	Thời điểm cung cấp hàng hóa/dịch vụ theo loại nghiệp vụ
Nội dung hóa đơn	Tên hàng, số lượng, đơn giá, thuế suất, tiền thuế
Sai sót	Biên bản/thỏa thuận nếu thuộc trường hợp cần; dữ liệu hóa đơn điều chỉnh hoặc thay thế
Lưu trữ	XML, dữ liệu gửi cơ quan thuế, chứng từ liên quan

03 | THUẾ THU NHẬP DOANH NGHIỆP (TNDN)

Luật 67/2025/QH15 có hiệu lực từ 01/10/2025; Nghị định 320/2025/NĐ-CP và Thông tư 20/2026/TT-BTC hướng dẫn thi hành. Nghị định 141/2026/NĐ-CP có sửa đổi liên quan Nghị định 320/2025 và ghi nhận hiệu lực từ 01/01/2026; cần đọc điều khoản áp dụng cụ thể.

Thuế suất cơ bản	Điều kiện doanh thu tham chiếu
15%	Doanh nghiệp có tổng doanh thu năm không quá 3 tỷ đồng, khi đáp ứng điều kiện luật định
17%	Tổng doanh thu năm trên 3 tỷ đến không quá 50 tỷ đồng, khi đáp ứng điều kiện
20%	Mức thông thường đối với trường hợp không thuộc thuế suất thấp/ưu đãi khác

CẢNH BÁO: Không dùng bảng doanh thu trên để tự động xác định thuế suất cho doanh nghiệp mới, doanh nghiệp có quan hệ liên kết, ngành nghề đặc thù hoặc doanh nghiệp có ưu đãi đầu tư. Cần đọc điều kiện loại trừ, cách xác định doanh thu và kỳ tính thuế.

Nguyên tắc tính thuế và chi phí

Thuế TNDN = Thu nhập tính thuế × thuế suất áp dụng – phần giảm thuế hợp lệ (nếu có), sau khi xử lý các khoản miễn, lỗ chuyển kỳ và ưu đãi theo luật.

Chi phí cần liên quan hoạt động sản xuất kinh doanh và có chứng từ phù hợp; kiểm tra thêm điều kiện thanh toán không dùng tiền mặt theo quy định hiện hành.

Nhóm rủi ro: chi phí cá nhân, chi phí không đủ hồ sơ, khấu hao tài sản, tiền lương/thưởng chưa đủ căn cứ, chi phí quảng cáo/khuyến mại, tổn thất hàng hóa.

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003

Cuối quý: rà soát kết quả kinh doanh và số thuế TNDN tạm nộp; cuối năm đối chiếu chênh lệch và hồ sơ quyết toán.

Giảm thuế theo Nghị quyết 43/2026/QH16

Nghị quyết 43/2026/QH16 được ban hành và có hiệu lực ngày 24/08/2026. Doanh nghiệp phải xác định phạm vi, ngưỡng doanh thu, kỳ tính thuế và các điều kiện áp dụng từ toàn văn nghị quyết trước khi tính giảm. Cẩm nang không tự động áp dụng tỷ lệ giảm cho mọi doanh nghiệp SME.

04 | THUẾ THU NHẬP CÁ NHÂN (TNCN)

Luật 109/2025/QH15, Nghị định 253/2026/NĐ-CP và Thông tư 87/2026/TT-BTC là bộ căn cứ cần đối chiếu đối với thu nhập chịu thuế phát sinh từ 01/07/2026. Với hồ sơ cả năm 2026, cần phân biệt thời điểm chi trả, kỳ tính thuế và quy định chuyển tiếp.

Tách tiền lương, tiền công; thưởng; phụ cấp/hỗ trợ; lợi ích bằng tiền hoặc không bằng tiền; thu nhập được miễn theo điều kiện luật định.

Đối chiếu HĐLĐ, phụ lục, quy chế lương thưởng, bảng chấm công, bảng lương, chứng từ chuyển khoản và đăng ký người phụ thuộc.

Kiểm tra tình trạng cư trú, loại hợp đồng và cách khấu trừ tại nguồn; không mặc định mọi khoản "hỗ trợ" đều được miễn TNCN.

Đối chiếu tổng thu nhập, số đã khấu trừ và chứng từ khấu trừ khi quyết toán.

Tình huống thực hành

Một nhân viên có lương cơ bản và nhiều khoản hỗ trợ: không xác định TNCN chỉ theo tên khoản tiền. Phải xem bản chất chi trả, điều kiện hưởng, hồ sơ và quy định miễn/không tính thuế của từng khoản.

05 | QUẢN LÝ THUẾ, KÊ KHAI VÀ ĐĂNG KÝ THUẾ

Từ 01/07/2026, tra cứu Luật 108/2025/QH15, Nghị định 252/2026/NĐ-CP, Thông tư 89/2026/TT-BTC và Thông tư 90/2026/TT-BTC. Với hồ sơ nộp trước mốc này, phải đối chiếu quy định tại thời điểm nộp và điều khoản chuyển tiếp.

Chu kỳ	Việc cần kiểm tra
Hằng tháng	Hóa đơn, doanh thu, chi phí, ngân hàng, công nợ, tiền lương, thuế phải khấu trừ
Theo tháng/quý	Xác định đúng diện khai và thời hạn hồ sơ; lập, nộp và lưu biên nhận điện tử
Theo quý	Ước tính và rà soát nghĩa vụ TNDN tạm nộp
Cuối năm	Khóa sổ, đối chiếu công nợ, kiểm kê, BCTC, quyết toán TNDN/TNCN
Khi thay đổi ĐKKD	Rà soát cơ quan thuế, thông tin đăng ký, hóa đơn, tài khoản ngân hàng, BHXH và giấy phép liên quan

LƯU Ý THỜI HẠN: Không dùng cố định mốc ngày 20 hoặc cuối tháng đầu quý cho mọi hồ sơ sau 01/07/2026 nếu chưa đối chiếu Điều khoản của Luật 108/2025 và văn bản hướng dẫn. Ngày nghỉ, ngày lễ và gia hạn có thể ảnh hưởng hạn cuối.

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003

Hồ sơ đăng ký thuế

Thông tư 90/2026/TT-BTC có hiệu lực 01/07/2026, quy định về đăng ký thuế. Khi dùng biểu mẫu như 08-MST, phải tải bản mẫu tương ứng theo thông tư đang hiệu lực và xác định người ký, phương thức nộp theo trường hợp doanh nghiệp/chi nhánh.

06 | THUẾ NHÀ THẦU VÀ NGHĨA VỤ ĐẶC THÙ

Chi trả cho tổ chức nước ngoài: xác định bên cung cấp, bản chất dịch vụ, địa điểm tiêu dùng, điều khoản hợp đồng và khả năng phát sinh thuế nhà thầu.

Hợp đồng vận chuyển quốc tế, quảng cáo xuyên biên giới, phần mềm, bản quyền: không áp một tỷ lệ thuế chung cho mọi giao dịch.

Xuất nhập khẩu: kiểm tra mã HS, trị giá hải quan, xuất xứ, thuế nhập khẩu, thuế GTGT khâu nhập khẩu và chứng từ nộp thuế.

Doanh nghiệp có giao dịch liên kết: xác định quan hệ liên kết, giao dịch, nghĩa vụ kê khai và hồ sơ xác định giá; kiểm tra văn bản mới nhất trước áp dụng.

Các sắc thuế đặc thù như tiêu thụ đặc biệt, tài nguyên, bảo vệ môi trường phụ thuộc hàng hóa, dịch vụ và ngành nghề cụ thể.

Lệ phí môn bài

Năm 2026 cần kiểm tra quy định bãi bỏ lệ phí môn bài theo chính sách có hiệu lực từ 01/01/2026; không sao chép checklist nộp môn bài của các năm cũ. Các khoản nợ và nghĩa vụ của kỳ trước, nếu có, cần xử lý riêng.

07 | CHECKLIST THEO THÁNG – QUÝ – NĂM

Tần suất	Checklist tối thiểu	Đầu ra
Hằng tuần	Kiểm tra hóa đơn mới, chứng từ ngân hàng, công nợ, hóa đơn sai sót	Danh sách lỗi và người xử lý
Hằng tháng	Đối chiếu sổ kế toán – hóa đơn – tiền lương – tờ khai	Biên bản đối chiếu, hồ sơ khai
Hằng quý	Rà soát GTGT/TNCN; ước tính TNDN; kiểm tra chi phí	Bảng nghĩa vụ thuế và dự báo
Cuối năm	Kiểm kê, đối chiếu số dư, BCTC, quyết toán	Hồ sơ quyết toán, BCTC
Khi thay đổi pháp lý	Kiểm tra đăng ký thuế, hóa đơn, ngân hàng, BHXH	Checklist cập nhật đồng bộ

Bộ hồ sơ cần lưu

Hợp đồng, phụ lục, nghiệm thu, biên bản đối chiếu, thanh lý (nếu có).

Hóa đơn điện tử và dữ liệu XML, chứng từ thanh toán, sao kê.

Sổ kế toán, bảng phân bổ, khấu hao, bảng lương, chấm công, quyết định nội bộ.

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003

Tờ khai, thông báo tiếp nhận/chấp nhận, chứng từ nộp ngân sách.

Biên bản giải trình, văn bản hỏi đáp với cơ quan quản lý (nếu có).

08 | 10 TÌNH HUỐNG THƯỜNG GẶP

01. Có hóa đơn là được trừ chi phí?

Không. Kiểm tra tính liên quan, hồ sơ, điều kiện thanh toán và quy định TNDN.

02. Doanh thu tăng nhưng dòng tiền giảm?

Đối chiếu công nợ, tồn kho, chi phí, thuế và dòng tiền thực thu.

03. Thay người đại diện là xong?

Rà soát dữ liệu thuế, hóa đơn, ngân hàng, BHXH và tài khoản điện tử.

04. Hóa đơn sai thuế suất?

Phân loại sai sót và xử lý theo khung hóa đơn điện tử hiệu lực tại thời điểm phát sinh.

05. Hỗ trợ điện thoại/nhà ở có miễn TNCN?

Xem bản chất khoản chi, điều kiện và chứng từ; không mặc định miễn.

06. Tặng hàng có phải lập hóa đơn?

Xác định tặng, khuyến mại hợp lệ hay tiêu dùng nội bộ; kiểm tra quy định hóa đơn/GTGT.

07. Xe cá nhân dùng cho công ty?

Cần hồ sơ pháp lý sử dụng xe, phục vụ kinh doanh và chứng từ chi phí.

08. Trả phí dịch vụ cho nước ngoài?

Đánh giá thuế nhà thầu và điều khoản hợp đồng, không chỉ dựa vào debit note.

09. Công ty mới áp thuế suất TNDN 15%?

Chưa thể kết luận khi chưa xét cách xác định doanh thu và điều kiện loại trừ.

10. Hộ kinh doanh chuyển thành doanh nghiệp?

Cần tách nghĩa vụ thuế HKD trước chuyển đổi và nghĩa vụ của pháp nhân mới.

09 | MA TRẬN THẨM ĐỊNH PHÁP LÝ

Mốc đối chiếu: 09/10/2026. “Xác nhận” dưới đây là xác nhận số hiệu, trích yếu và ngày hiệu lực theo Cổng văn bản Chính phủ; không đồng nghĩa đã kiểm tra từng điều khoản và mọi văn bản liên quan đến một hồ sơ cụ thể.

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003

Văn bản	Hiệu lực	Phạm vi
108/2025/QH15	01/07/2026	Quản lý thuế
252/2026/NĐ-CP	01/07/2026	Hướng dẫn quản lý thuế
89/2026/TT-BTC	01/07/2026	Hướng dẫn quản lý thuế
90/2026/TT-BTC	01/07/2026	Đăng ký thuế
254/2026/NĐ-CP	01/07/2026	Hóa đơn, chứng từ điện tử
91/2026/TT-BTC	01/07/2026	Hướng dẫn hóa đơn điện tử
48/2024/QH15	01/07/2025	Luật GTGT
181/2025/NĐ-CP	01/07/2025	Hướng dẫn GTGT
359/2025/NĐ-CP	01/01/2026	Sửa NĐ 181/2025
144/2026/NĐ-CP	20/06/2026	Sửa NĐ 181/2025
67/2025/QH15	01/10/2025	Luật TNDN
320/2025/NĐ-CP	15/12/2025	Hướng dẫn TNDN
141/2026/NĐ-CP	01/01/2026	Sửa NĐ 320/2025
20/2026/TT-BTC	12/03/2026	Hướng dẫn TNDN
109/2025/QH15	01/07/2026	Luật TNCN
87/2026/TT-BTC	01/07/2026	Hướng dẫn TNCN
43/2026/QH16	24/08/2026	Giảm TNCN/TNDN

Nguồn tra cứu trực tiếp

108/2025/QH15 — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=216541&pageid=27160
252/2026/NĐ-CP — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=218690&pageid=27160
89/2026/TT-BTC — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=218974&pageid=27160
90/2026/TT-BTC — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=218839&pageid=27160
254/2026/NĐ-CP — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=218689&pageid=27160
91/2026/TT-BTC — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=219006&pageid=27160
48/2024/QH15 — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=212476&pageid=27160
181/2025/NĐ-CP — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=214336&pageid=27160
359/2025/NĐ-CP — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=216388&pageid=27160
144/2026/NĐ-CP — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=218020&pageid=27160
67/2025/QH15 — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=214607&pageid=27160
320/2025/NĐ-CP — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=216219&pageid=27160
141/2026/NĐ-CP — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=217960&pageid=27160
20/2026/TT-BTC — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=217191&pageid=27160
109/2025/QH15 — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=216495&pageid=27160
87/2026/TT-BTC — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=218772&pageid=27160
43/2026/QH16 — https://vanban.chinhphu.vn/?docid=219330&pageid=27160

Vấn đề cần thẩm định tiếp trước khi phát hành công khai

Đối chiếu toàn văn Nghị quyết 43/2026/QH16 trước khi công bố số tiền/tỷ lệ giảm cho từng khách hàng.

Rà soát các luật sửa đổi Luật GTGT và điều khoản chuyển tiếp cụ thể, nhất là hóa đơn và khấu trừ.

Kiểm tra mẫu tờ khai, kỳ kê khai, thời hạn và các quy định xử phạt tương ứng với từng kỳ phát sinh.

Theo dõi văn bản chính thức thay thế dự thảo Nghị định sửa đổi 181/2025 và 320/2025.

Kết luận: Cẩm nang này cung cấp bản đồ pháp lý đã đối chiếu nguồn chính thức và quy trình kiểm soát nghiệp

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003

vụ. Không thay thế ý kiến tư vấn cho tình huống cụ thể; GD WORLD nên có bước phê duyệt chuyên môn cuối cùng trước khi gửi khách hàng.

516 Cong Hoa St., Tan Binh Ward, Ho Chi Minh City, Vietnam. gdworld.com.vn customer@gdworld.com.vn 0931.424.003